

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิตมหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

A Study of Factors Affecting Students' Academic Achievements in central Examination

Question paper: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร., พระสรวิชัย อภิปัญญา, ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ABSTRACT

This is studied research has the objective; (1) Study of factors affecting students' achievements in central examination question papers (2) Analyze relationship of factor affecting students' achievements in central examination question papers (3) Suggestion and approach process of learning management for students' central examination Mahachulalongkornrajavidyalaya University. This is a quantitative research by collect data from questionnaire and discuss result by descriptive. The result has found that; the factors affecting students' achievements in central examination question papers viz. students' factors are achievement motivation group relation and learning attitude by overall image part as more revel in order. For part of university environments are supporting instruments and teachers by overall image part as more revel too in order. at the same time Students' factors, university environments and teachers have by add relation and then have relationships as during .021 to .562 which has significance as .01 by mean of duel as highest relationships are achievement motivation and teachers, meanwhile duel as lowest are supporting instruments and teachers.

Keywords: Academic Achievements; Central Examination Question

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลาง (2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลาง และ (3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 202 รูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product

Moment Correlation) และสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิตได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนิสิต คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และเจตคติต่อการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านตัวนิสิต สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .021 ถึง .562 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ อาจารย์ผู้สอน ขณะที่คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ กับ อาจารย์ผู้สอน

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; รายวิชาข้อสอบกลาง

บทนำ

“การจัดสอบด้วยข้อสอบกลาง” เป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพราะเป็นเครื่องมือ และกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะมาสนับสนุนการสร้างมาตรฐานทางวิชาการ โดยเน้นคุณภาพการศึกษา การผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากร ให้เป็นผู้มีปฏิภาน่าเชื่อถือ ใฝ่รู้ ใฝ่คิด เป็นผู้นำจิตใจและปัญญา มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และพัฒนาสังคม พัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้า วิจัย และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนามนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล และสันติสุข และเป็นการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อ

นำไปสู่การเป็นเลิศทางวิชาการด้านการศึกษาพระพุทธศาสนา และสาขาวิชาอื่นๆ ที่จัดโดยมหาวิทยาลัย ภายใต้มาตรฐานเดียวกันทุกสาขา ทุกวิทยาเขต

สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 10/2551 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ได้มีมติอนุมัติการดำเนินการจัดทำข้อสอบกลางในหมวดวิชาแกนพระพุทธศาสนา ซึ่งต้องใช้ร่วมกันทุกสาขาวิชา เริ่มต้นในปีการศึกษา 2552 ภาคเรียนละ 5 รายวิชา รวม 10 รายวิชา และมีโครงการที่จะขยายการดำเนินการต่อเนื่องให้ครบทั้ง 30 วิชาในอนาคต ให้สนามสอบทุกแห่ง ได้ใช้ข้อสอบวิชาแกนพระพุทธศาสนา ที่เป็นมาตรฐานกลาง ในการประเมินผลผู้เรียนภายในระยะเวลา 3 ปีการศึกษา (2552-2554) เป้าหมายของรายวิชา ที่จะดำเนินการจัดสอบด้วยข้อสอบกลางนั้น มุ่งเน้นไปที่ “หมวดวิชาศึกษาทั่วไป และวิชาแกนพระพุทธศาสนา” ทั้งหมดที่ดำเนินการเรียนการ

สอนในมหาวิทยาลัย กล่าวคือ ภาคการศึกษาที่ 1/2552 ประกอบไปด้วยรายวิชาดังต่อไปนี้ 1) ประวัติพระพุทธศาสนา 2) การปกครองคณะสงฆ์ไทย 3) แต่งแปลบาลี 4) ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ และ 5) งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ภาคการศึกษา ที่ 2/2552 ประกอบไปด้วยรายวิชาดังต่อไปนี้ 1) วินัยปิฎก 2) พระสุตตันตปิฎก 3) พระอภิธรรมปิฎก 4) มนุษย์กับสังคม และ 5) ภาษากับการสื่อสาร

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพที่เท่าเทียมกันทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องที่ทุกๆ สถาบันการศึกษาพยายามจะหาวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีรายวิชาที่นิสิตทุกชั้นปีต้องเรียนและสอบวัดผลประเมินผลโดยใช้ข้อสอบชุดเดียวกันทั่วประเทศ จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นพบว่า ทุกๆ ปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตรายวิชาที่ต้องใช้ข้อสอบกลาง จำนวน 10 รายวิชานิสิตทำคะแนนได้ไม่ค่อยดีเท่าที่ควรและยังพบว่า นิสิตส่วนหนึ่งสอบไม่ผ่านในรายวิชาข้อสอบกลางทำให้เกิดความท้อแท้และเมื่อจะเลื่อนชั้นขึ้นชั้นปีที่สองบางรูปก็มีเกรดเฉลี่ยไม่ถึงเกณฑ์ทำให้ไม่สามารถศึกษาในชั้นปีต่อไปได้ ทำให้มีการหยุดเรียนหรือลาออกจากการศึกษาไปซึ่งทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา ประกอบกับประเด็นนี้ยังไม่เคยมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนของนิสิตจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิต ทั้งนี้ เพื่อนำ

ผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดีทำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา รายวิชาข้อสอบกลางมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นแผนนโยบายการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

จากการตรวจสอบเอกสาร พบว่า ผลการวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน ที่แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังเช่น ผลการศึกษาของ พิมพ์พิรุณ สียงานอก พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ผลการวิจัยของ วิริยะ จันไทย พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักวิจัยหลายท่าน พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในหลากหลายสาขาวิชา ดังเช่น จากผลการศึกษาของ วิลาวัลย์ ชัยนันท์ ที่แสดงให้เห็นว่า เจตคติมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชั้นสูง สังกัดวิทยาลัยเทคนิค สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง และสุพรรณบุรี ทับทิมทอง ก็พบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ผลการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ได้ ร้อยละ 10.7 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะมาศ เจริญพันธ์ ที่พบว่า เจตคติมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีผลโดยอ้อมต่อการปรับตัวในกลุ่มเพื่อน ความสนใจในอาชีพ การกระตุ้นผลสัมฤทธิ์ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตในกลุ่มกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการทำวิจัยไว้หลากหลายมิติ ดังเช่นจากการศึกษาของ ขวัญชัย สงวนพงษ์ พบว่าความสัมพันธ์ของนักศึกษาต่อกับกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สังกัดกรมอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลการศึกษาของ ธนาศักดิ์ กู้สูจริต พบว่าความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีผลโดยอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาช่างยนต์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาที่ 5 แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ทิพวรรณ กมลพัฒนานันท์ ที่พบว่า ความสัมพันธ์

ระหว่างกลุ่มเพื่อนไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การศึกษาของ วิภาดา เกิดพิทักษ์ พบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมภายในห้องเรียนมีความสัมพันธ์ทั้งในทางบวกและทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในจังหวัดขอนแก่น โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางบวก ได้แก่ ปัจจัยด้านการร่วมกิจกรรม ด้านการสนับสนุนจากครู และด้านการแข่งขัน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ด้านคำสั่ง ด้านความมีระเบียบ และด้านการใช้นวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางลบ ได้แก่ ความชัดเจนของกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆ รวมทั้งการควบคุมของครูอาจารย์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประนอม ทวีกาญจน์ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียนและคุณภาพของการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างผลการเรียนโดยเริ่มจากผลการเรียนเดิม บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอนและสภาพแวดล้อม

ทางบ้าน ตามลำดับ และพบว่า ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาร์ง จันทรวานิช (2526, หน้า 54-60) ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งได้แก่ คุณภาพของโรงเรียน ครู ลักษณะของนักเรียน และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 23,555 คน ผู้ปกครองเด็กจำนวน 1,753 คน ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ขนาดของโรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประสบการณ์ในการเรียนก่อนเข้าเรียน และประวัติในการเรียนกล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เคยเรียนชั้นอนุบาลมาก่อน และไม่เคยเรียนซ้ำชั้นมักจะได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ยุพวัลย์ จุฬาทก ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในจังหวัดชัยภูมิ ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู มีทัศนะต่อปัจจัยที่มีผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับ มากทุกปัจจัย โดยปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ ของผู้บริหารการศึกษา คือการเตรียมครูให้มีความพร้อม ส่วนทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู คือ

การเตรียมความพร้อมในเด็กก่อนวัยเรียน นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู มีทัศนะต่อปัจจัย การเตรียมความพร้อมในเด็กก่อนวัยเรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีทัศนะต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยการบริหารการศึกษา และการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ยุพา เกษร ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักเรียนในโรงเรียน นานบ่อน้ำใส: การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณา พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ จำนวนบุคลากร งบประมาณที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเชิงวิชาการ ปัจจัยด้านครูใหญ่ และการบริหารโรงเรียน ครูใหญ่มีความสามารถในการประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข ได้แก่ กระบวนการบริหารงานในด้านการวางแผน การอำนวยความสะดวก การบริหารงานวิชาการ การนิเทศ ควบคุมและประเมินผล การปฏิบัติงานของครู ปัจจัยด้านครู ครูเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วยดี สิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข การใช้เวลาในการปฏิบัติงาน พฤติกรรมการสอน การจัดบรรยากาศในห้องเรียน การวัดและการประเมินผล

อิทธิฤทธิ์ พงศ์ปิยะรัตน์ ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านนักเรียน ครู และโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ผลการศึกษา

พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านนักเรียน รองลงมาได้แก่ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านครู ซึ่งปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านครู สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ร้อยละ 37

เฉลิมชาติ อิทธิวงศ์ ได้ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา รูปแบบ และเป้าหมายการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย และแนวทางการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จำเป็นต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกับการแก้ไขปัญหา ซึ่งจำเป็นต้องกระทำใน 4 ด้าน คือ (1) ด้านการพัฒนาระบบ โดยต้องเริ่มจากการรื้อระบบเก่าและสร้างระบบใหม่ที่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน (2) ด้านการพัฒนาบุคลากร เน้นการนำบุคลากรที่มากด้วยประสบการณ์และได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นแม่แบบทางการศึกษา (3) ด้านการพัฒนาสถานที่ มุ่งเน้นการพัฒนาศูนย์กลางการศึกษาซึ่งเป็นที่เรียนรวมประจำเขตหรือจังหวัด และ (4) ด้านการพัฒนาตัวผู้เรียน ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดคือ ต้องสร้างแรงจูงใจ ความภาคภูมิใจและความหวังในการพัฒนาตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลและมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการปกครองคณะสงฆ์ไทย มีองค์ประกอบมาจากปัจจัยพื้นฐาน 3 ด้าน คือ องค์ประกอบแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนิสิต ซึ่งประกอบด้วยพื้นฐาน

การศึกษาก่อนเข้าเรียน การอ่านบททวนตำราเรียนเพิ่มเติม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน เจตคติต่อการเรียน องค์ประกอบที่สอง ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมใน คือปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และอาจารย์ผู้สอน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ข้อสอบกลางของนิสิต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) และอภิปรายผลการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 202 รูป สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนประชากรของคณะที่สังกัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิตได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนิสิต คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และเจตคติต่อ

การเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านตัวนิสิต สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .021 ถึง .562 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ อาจารย์ผู้สอน ขณะที่คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ กับ อาจารย์ผู้สอน สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนการสอน คือ มหาวิทยาลัยควรมีการประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการสอนของอาจารย์ ขณะเดียวกันควรมีการปรับปรุงและเพิ่มเติมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนิสิตที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพียงพอและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สรุปประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิต และอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบกลางของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

กรณราชวิทยาลัย พบว่า ตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันในทางบวก มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .021 ถึง .562 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (x4) กับอาจารย์ผู้สอน (x5) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x1) กับอาจารย์ผู้สอน (x5) หมายความว่า สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียน สื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนอื่นๆ ไม่สำคัญเท่ากับอาจารย์ผู้สอน หากอาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์ที่มีศักยภาพยอมทำให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพจึงทำให้มีความสัมพันธ์กันต่ำ ขณะเดียวกันหากนิสิตมีความตั้งใจกล่าวคือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และได้เรียนกับอาจารย์ที่มีศักยภาพยอมทำให้นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ซึ่งทำให้ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง กล่าวคือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน มีอารมณ์แจ่มใส ขณะทำการสอนในช่วงเวลาเรียน กระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น และมีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่องที่สอนยอมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตดีหรือสูงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ์ อินตะชัย (2556) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ที่พบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์วิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การได้รับการสอนอาจารย์ผู้สอน

ที่มีคุณภาพสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาที่ถูกลสอน
สูงไปด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของนรากร พลหาญ
และสมสมร เรื่องวารบูรณ (2556) ที่ได้ศึกษาปัจจัย
ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
พยาบาล ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
มีปัจจัยอยู่ในระดับค่อนข้างสูงและมีอำนาจในการ
ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการของนักศึกษาได้แม่นยำ
กว่าปัจจัยด้านอื่น ซึ่งจากงานวิจัยทั้งสองชิ้น
ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมี
ความสัมพันธ์หรือสำคัญเป็นอย่างต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักศึกษา

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยตัวแปร
พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบ
กลาง พบว่า ตัวแปรสามารถอธิบายความ
แปรปรวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาข้อสอบ
กลางของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัยได้ร้อยละ 31.1 โดยปัจจัยที่สามารถทำนาย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดี คือ แรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
ซึ่งสอดคล้องกับงานของอาภรณ์ อินตะชัย(2556)ที่
พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนคือ คุณภาพการสอน เจตคติต่อการเรียน และ
สภาพแวดล้อมในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชัย สงวนพงษ์. (2546). *ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักศึกษาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง สังกัด
กรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ อุดสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอนอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- เฉลิมชาติ ชาติวิโร, (พระ), (อิทรวงศ์). (2551). *ศึกษาวิเคราะห์การพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย*.
วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมโกศาจารย์, อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย “มจร. จัดทำจัดทำข้อสอบกลาง
สร้างคุณภาพ” บทสัมภาษณ์ในเว็บไซต์หมวดพระพุทธศาสนา, หัวข้อแวดวงพระสงฆ์, จากเว็บไซต์
วัดจักรวรรดิราชาวาส, (กรุงเทพมหานคร, 2552), <[http://www.chakkrawat.org/
myforum/index.php?topic=77.0](http://www.chakkrawat.org/myforum/index.php?topic=77.0)>.
- พิมพ์พิรุส ลียางนอก. (2539). *ปัจจัยทางจิตและสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน:ศึกษา
เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่อาศัยอยู่ในครอบครัวปกติ กับนักเรียนที่อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์.

- ทิพวรรณ กมลพัฒนานันท์. (2543). ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิริยะ จันทไทย. (2548). องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา.
- วิภาดา เกิดพิทักษ์. (2539). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และสภาพแวดล้อมทางสังคมในห้องเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดขอนแก่น.
- วิลาวัลย์ ชัยนันท์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดวิทยาลัยเทคนิค สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและ เทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ปิยะมาศ เจริญพันธ์วงศ์. (2543). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐ กรณีศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ธนาศักดิ์ กุสุจจริต. (2545). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาช่างยนต์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ประนอม ทวีกาญจน์. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ออรุณ จันทวานิช. (2541). ปัจจัยทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุพวัลย์ จุฬีพทก. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครู. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา เกสร. (2537). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักเรียนในโรงเรียนบ้านบ่อน้ำใส: การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.